

Logo Vereniging van Fondsen in Nederland (FIN).

Barrières weg voor fondsen om te investeren

Sector kan nu eindelijk opschalen, wat hard nodig is

Door: Redactie DDB

14-04-2024

Duurzaamheid

Volgens de Vereniging van Fondsen in Nederland (FIN) creëert het Ministerie van Financiën met de publicatie van criteria voor algemeen nut helderheid en een gelijk speelveld. Aldus een uitgebreid persbericht. Tegelijk zwelt in de sector Filantropie de roep aan om scherper toezicht op de circa 45.000 Algemeen Nut Beogende Instellingen (ANBI's).

Met de publicatie van criteria voor Maatschappelijk Nut Investerings neemt het Ministerie van Financiën belangrijke barrières weg voor fondsen met ANBI status om te investeren in sociale en duurzame ondernemingen. Sociale en duurzame ondernemingen spelen een cruciale rol in de transitie naar een nieuwe, eerlijke en duurzame economie. Dit maatschappelijk deel van de economie is hard gegroeid de afgelopen jaren, toch zijn er in Nederlands nog steeds drempels. Een daarvan was het bestedingscriterium van de ANBI dat onderscheid maakt tussen donaties en investeringen. Vanaf heden vallen alle investeringen die voldoen aan de criteria automatisch binnen het bestedingscriterium. Dit maakt het opschalen van investeringen in sociale en duurzame ondernemingen mogelijk. Dat geeft duidelijkheid en draagt bij aan een gelijk speelveld. Aldus de FIN.

Einde 'rulings'

Het persbericht vervolgt: het Ministerie van Financiën en de FIN, de branchevereniging van fondsen en foundations, hebben gezamenlijk criteria opgesteld voor het investeren in sociale en duurzame ondernemingen door fondsen. Het gaat om investeringen in ondernemingen met sociale en duurzame doelstellingen die aansluiten bij de maatschappelijke doelstellingen van deze fondsen. De investerende fondsen vormen een grote en diverse groep met uiteenlopende doelstellingen. Een belangrijke gemene deler is de ANBI-status (Algemeen Nut Beogende Instelling) die gebonden is aan strikte regels. Een daarvan is het bestedingscriterium: wat een ANBI aan donaties of opbrengst van het vermogen ontvangt, moet zij uitgeven aan de algemeen nuttige doelstelling. Investerings worden niet als uitgaven gezien, maar als opbouw van het vermogen. Voorheen moesten ANBI's die wilden investeren in sociale en duurzame ondernemingen daarover een individuele afspraak met de Belastingdienst maken, een zogenaamde *ruling*. Op 2 april 2024 zijn de criteria gepubliceerd en gelden ze voor de hele sector, zodat er geen rulings meer nodig zijn.

Maatschappelijk Nut Investerings

Met de publicatie van de criteria worden alle investeringen die aan deze criteria voldoen gekwalificeerd als 'Maatschappelijk Nut Investerings' en vallen deze automatisch binnen het bestedingscriterium. De criteria kunnen als volgt worden samengevat:

1. Het primaire doel van de investering is het rechtstreeks verwezenlijken of bevorderen van één of meer van de algemeen nuttige doelen van de ANBI, zoals opgenomen in haar statuten.
2. De investering is geen zakelijke activiteit met als primair doel daarmee een voordeel te behalen.
3. Het bedrag van de investering moet door de organisatie waarin wordt geïnvesteerd (nagenoeg) geheel worden aangewend ten behoeve van de activiteit(en) die of het project dat verband houdt met het doel van de investerende ANBI.
4. Een bestuurder van de ANBI of een aan deze bestuurder gelieerd persoon (natuurlijk persoon of rechtspersoon) is op geen wijze betrokken als oprichter, bestuurder, aandeelhouder, andere kapitaalverschaffer of werknemer van de onderneming waarin de ANBI investeert.
5. De ANBI neemt de algemeen nut investering in haar financiële administratie en jaarrekening herkenbaar op als algemeen nut investering. De ANBI neemt het doen van algemeen nut investeringen ook op in haar beleidsplan of tussentijdse aanpassing daarvan.

De criteria zijn vastgesteld aan de hand van de praktijkervaring en de individuele rulings van diverse leden van de FIN.

Opschaling is hard nodig

Nu de criteria zijn gepubliceerd kan de sector opschalen en dat is hard nodig, aldus de FIN. Zonder duurzame en sociale ondernemingen kunnen we de grote economische en sociaal-maatschappelijke uitdaging waar we voor staan niet invullen, zoals de energietransitie, circulariteit van grondstoffen, goede arbeidsomstandigheden en een eerlijke welvaartsverdeling. Dit belang wordt onderschreven door de Nederlandse- en de Europese overheid. Zo onderkent de Europese Commissie in haar Social Economy Action Plan het belang van de sociale, economie als antwoord op de grote uitdagingen waar Europa voor staat. 'Met de groeiende druk op het milieu en de toenemende ongelijkheid is het cruciaal dat we investeren in ondernemingen die bijdragen aan een duurzame en rechtvaardige economie. Sociale en duurzame ondernemingen spelen een essentiële rol bij het aanpakken van deze urgente uitdagingen.'

Rijke traditie in sociaal en duurzaam ondernemen

Nederland heeft een lange en rijke traditie in sociale en duurzame ondernemingen en de fondsen hebben daar vanaf het prille begin een belangrijke rol in gespeeld. Er zijn tal van mooie voorbeelden, zo investeert het Donor Impact Invest Fund in duurzame ondernemingen in de vroege opstartfase, zoals Green Caravan, dat als missie heeft om alle elektrische voertuigen CO₂-neutraal te laten rijden door CO₂-uitstoot besparing via een app en door fossielvrije oplaadhubs. Ook DOEN Participaties ondersteunt startende duurzame of sociale ondernemers met een positieve impact op de maatschappij, zoals bijvoorbeeld Fairphone dat de productieketen van mobiele telefoons verduurzaamt met haar eigen Fairphone gemaakt van duurzame mineralen en onder eerlijke werkomstandigheden. Start Foundation investeert in Kringloopwarenhuis Het Goed, een van de grootste sociaal ondernemingen van Nederland. Al meer dan 25 jaar maken zij impact op verschillende vlakken. Zij verkopen tweedehands spullen en bieden daarmee dagelijks aan honderden mensen een laagdrempelige manier om werkervaring op te doen.

Heldere criteria voor iedereen

Met de helderheid van de criteria, voor financiers en voor de ondernemers die financiering zoeken, kan de sector verder groeien. Zo krijgen de Green Caravans, Fairphones en Het Goeds van de toekomst de kans om op een ondernemende manier aan een mooiere, schonere en eerlijker toekomst te werken. Tot zover de FIN in een uitgebreid persbericht.

De DDB-redactie voegt hier aan toe:

De positieve reactie van de FIN op het feit dat er groen licht is uit Den Haag om impactinvesteringen fiscaal vriendelijk te kunnen plegen is begrijpelijk. Intussen klinkt in de sector Filantropie de roep om een scherper toezicht op stichtingen die algemeen nut beogen steeds luider. Daarnaast is er behoefte om het systeem van zelfregulering in de sector Filantropie aan een kritische analyse te onderwerpen. Aan de Universiteit Leiden is onlangs een onderzoek gestart naar het functioneren van dit systeem.

